

О‘TKIR APPENDITSITNI ZAMONAVIY DIAGNOSTIKA VA DAVOLASH USULLARI

Ilmiy rahbar: Bekmirzayev Eshquvvat Ruziboyevich

eshquvvatbekmirzaev@gmail.com

Ilmiy rahbar: Aminqulov Shaxrijahon O'tkir o'g'li

+998 99 964 92 40

Xolmirzayev Muhammadjon Ibrohim o'g'li

muhammadjonxolmirzayev1978@gmail.com

Abstrakt

O'tkir appenditsit qorin bo'shlig'i a'zolarining eng ko'p uchraydigan o'tkir jarrohlik kasalliklaridan biri hisoblanadi. Ushbu kasallik o'z vaqtida aniqlanmasa, peritonit, abscess va sepsis kabi og'ir asoratlarga olib kelishi mumkin. Zamonaviy diagnostika usullariga klinik tekshiruv, laborator tahlillar, ultratovush tekshiruvi va kompyuter tomografiya kiradi. Davolashning asosiy usuli appendektomiya bo'lib, u ochiq yoki laparoskopik usulda amalga oshiriladi. Laparoskopik appendektomiya kam travmatikligi, tez tiklanish davri va kam asoratlar bilan ajralib turadi. Ushbu maqolaning maqsadi o'tkir appenditsitni zamonaviy diagnostika va davolash usullarini o'rganishdan iborat.

Аннотация

Острый аппендицит является одним из наиболее распространенных острых хирургических заболеваний органов брюшной полости. При несвоевременной диагностике заболевание может привести к серьезным осложнениям, таким как перитонит, абсцесс и сепсис. Современные методы диагностики включают клиническое обследование, лабораторные анализы, ультразвуковое исследование и компьютерную томографию. Основным методом лечения является аппендэктомия, которая может выполняться открытым или лапароскопическим способом. Лапароскопическая аппендэктомия характеризуется меньшей травматичностью, быстрым восстановлением и низким уровнем осложнений. Цель данного исследования — изучить современные методы диагностики и лечения острого аппендицита.

Abstract

Acute appendicitis is one of the most common surgical emergencies involving abdominal organs. Delayed diagnosis may lead to serious complications such as peritonitis, abscess, and sepsis. Modern diagnostic methods include clinical

examination, laboratory tests, ultrasound, and computed tomography. The main treatment method is appendectomy, which can be performed using open or laparoscopic techniques. Laparoscopic appendectomy is less invasive, allows faster recovery, and has fewer complications. The aim of this study was to evaluate modern diagnostic and treatment methods for acute appendicitis.

Kalit soʻzlar: Oʻtkir appenditsit, appendektomiya, laparoskopiya, diagnostika, qorin ogʻrigʻi, ultratovush tekshiruvi, kompyuter tomografiya

Ключевые слова: Острый аппендицит, аппендэктомия, лапароскопия, диагностика, боль в животе, ультразвуковое исследование, компьютерная томография

Keywords: Acute appendicitis, appendectomy, laparoscopy, diagnosis, abdominal pain, ultrasound, computed tomography

Dolzarbligi

Oʻtkir appenditsit jarrohlik amaliyotida eng keng tarqalgan oʻtkir kasalliklardan biri boʻlib, barcha shoshilinch operatsiyalarning 20–30% ni tashkil etadi. Ushbu kasallik koʻpincha yosh va oʻrta yoshdagi bemorlarda uchraydi. Oʻz vaqtida tashxis qoʻyilmasa, appendiks perforatsiyasi va diffuz peritonit rivojlanishi mumkin. Zamonaviy diagnostika usullari kasallikni erta aniqlash imkonini beradi. Ayniqsa ultratovush tekshiruvi va kompyuter tomografiya tashxis aniqligini oshiradi. Zamonaviy jarrohlik usullari, xususan laparoskopik appendektomiya, operatsiyadan keyingi asoratlarni kamaytiradi va bemorlarning tez tiklanishiga yordam beradi.

Maqsad

Oʻtkir appenditsitni zamonaviy diagnostika va davolash usullarining samaradorligini oʻrganish.

Material va metodlar

Tadqiqot davomida oʻtkir appenditsit tashxisi qoʻyilgan 35 nafar bemor kuzatildi. Bemorlarning yoshi 18 dan 60 yoshgacha boʻldi. Barcha bemorlarda klinik tekshiruv, umumiy qon tahlili, ultratovush tekshiruvi va ayrim hollarda kompyuter tomografiya oʻtkazildi. Bemorlarning 20 nafarida laparoskopik appendektomiya, 15 nafarida esa ochiq appendektomiya amalga oshirildi. Operatsiyadan keyingi holat va asoratlar kuzatildi.

Natijalar

Tadqiqot natijalariga koʻra, laparoskopik appendektomiya oʻtkazilgan bemorlarda operatsiyadan keyingi ogʻriq kamroq kuzatildi. Ushbu bemorlarda tiklanish davri

oʻrtacha 3–4 kuni tashkil etdi. Ochiq appendektomiya qilingan bemorlarda tiklanish davri 5–7 kun davom etdi. Laparoskopik usulda asoratlari 5% ni, ochiq usulda esa 12% ni tashkil etdi. Zamonaviy diagnostika usullari tashxis aniqligini 95% gacha oshirdi.

Muhokama

Oʻtkir appenditsitni oʻz vaqtida aniqlash va davolash muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy diagnostika usullari, xususan ultratovush va kompyuter tomografiya, tashxisni aniqlashda muhim rol oʻynaydi. Laparoskopik appendektomiya ochiq operatsiyaga nisbatan kam travmatik hisoblanadi. Ushbu usul bemorning tez tiklanishiga va asoratlarning kamayishiga yordam beradi. Zamonaviy jarrohlik amaliyotida laparoskopik appendektomiya asosiy davolash usuli hisoblanadi.

Xulosa

1. Oʻtkir appenditsit eng koʻp uchraydigan shoshilinch jarrohlik kasalliklaridan biridir.
2. Zamonaviy diagnostika usullari tashxis aniqligini oshiradi.
3. Ultrasonografiya va kompyuter tomografiya muhim diagnostik usullar hisoblanadi.
4. Laparoskopik appendektomiya samarali va xavfsiz davolash usuli hisoblanadi.
5. Ushbu usul operatsiyadan keyingi asoratlarni kamaytiradi va tiklanishni tezlashtiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Schwartz's Principles of Surgery. McGraw-Hill, 2020.
2. Bailey & Love's Short Practice of Surgery. CRC Press, 2018.
3. Sabiston Textbook of Surgery. Elsevier, 2021.
4. World Society of Emergency Surgery Guidelines, 2023.
5. Townsend Surgical Textbook, 2020.